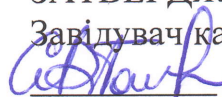

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра механічної та електричної інженерії

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри,

 Станіслав ПОПОВ

(протокол «1» вересня 2025 року № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

освітньо-професійна програма «Технології будівельних конструкцій,
виробів і матеріалів»

спеціальність G19 Будівництво та цивільна інженерія

галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво

рівень вищої освіти другий (магістерський)

факультет Інженерно-технологічний

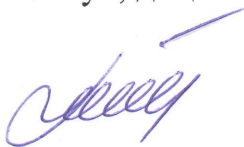
Полтава
2025 / 2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни Охорона праці в галузі для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів спеціальності G19 Будівництво та цивільна інженерія

Мова викладання державна

Розробник: Наталія ПОПОВИЧ доцент кафедри будівництва та професійної освіти, кандидат технічних наук, доцент

01 вересня 2025 р

Наталія ПОПОВИЧ

Погоджено гарантом освітньої програми
Технології будівельних конструкцій,
виробів і матеріалів

01 вересня 2025 року

Володимир ШУЛЬГІН

Схвалено радою з якості вищої освіти
спеціальності

Будівництво та цивільна інженерія
протокол № 1 від 01 вересня 2025 року

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності

Володимир МУРАВЛЬОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1 (G19БЦбм 2025)
Семестр	2
Лекції, годин	16
Практичні заняття, годин	14
Самостійна робота, годин	60
у т. ч. індивідуальні завдання	-
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета – здобуття студентами умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у будівельній галузі.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни Охорона праці в галузі є складовою циклу наукової підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», і базується на вивчених раніше фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплінах.

4. Компетентності:

ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі будівництва, що передбачають дослідження та/або здійснення інновацій та характеризуються невизначеністю умов та вимог

загальні:

- ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

фахові:

- СК01. Здатність інтегрувати спеціалізовані концептуальні знання в галузі будівництва та цивільної інженерії, у поєднанні з дотриманням чинних нормативно-правових документів для вирішення складних інженерних задач.
- СК03. Здатність забезпечувати безпеку при управлінні складними процесами в галузі будівництва та цивільної інженерії.

5. Результати навчання:

- РН07. Розробляти заходи з охорони праці при проведенні досліджень та у виробничій діяльності.
- РН11. Застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними

результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН07. Розробляти заходи з охорони праці при проведенні досліджень та у виробничій діяльності.	Здатність розробляти ефективні заходи з охорони праці, що враховують специфіку технологічних процесів та умови праці, з метою мінімізації ризиків для здоров'я та безпеки працівників; вміти застосовувати превентивні заходи для попередження аварійних ситуацій, нещасних випадків і професійних захворювань.
РН11. Застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін	здатність використовувати системний підхід для аналізу та оцінки ризиків, пов'язаних із охороною праці в галузі, враховуючи всі взаємозв'язки між різними факторами виробничого середовища; здатність впроваджувати заходи з охорони праці, використовуючи інтегрований підхід і знання з різних галузей для подальшого вдосконалення системи охорони праці на підприємствах.

6. Методи навчання і викладання:

- словесні методи;
- практичні методи;
- наочні методи;
- інтерактивні методи;
- комп'ютерні і мультимедійні методи.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Міжнародні норми і законодавство України в галузі охорони праці.

Система управління охороною праці в галузі

Тема 2. Основи безпечності виробничих процесів і виробничого обладнання

Тема 3. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії

Тема 4. Основи пожежної безпеки

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма (G19БЦбм 2025)			
	усього	у тому числі		
		лек.	практ.	с.р.
Міжнародні норми і законодавство України в галузі охорони праці. Система управління охороною праці в галузі	22	4	4	20
Основи безпечності виробничих процесів і виробничого обладнання	32	6	4	20
Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії	16	4	4	10
Основи пожежної безпеки	20	4	2	10
Усього годин	90	16	14	60

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Система управління охороною праці на підприємстві	2
2	Створення системи управління охороною праці підрозділу підприємства	2
3	Аналіз виробничого травматизму	2
4	Виробниче освітлення	2
5	Оцінка організаційного рівня робочого місця: раціональність планування, відповідність його системі стандартів безпеки праці, санітарним нормам і правилам	2
6	Вибір методів для визначення шкідливих факторів робочого місця	2
7	Оцінка вибухової та вибухопожежної небезпеки приміщень	2
Усього годин		14

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	денна форма (G19БЦбм 2025)
Міжнародні норми і законодавство України в галузі охорони праці. Система управління охороною праці в галузі	20
Основи безпечності виробничих процесів і виробничого обладнання	20
Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії	10
Основи пожежної безпеки	10
Разом	60

10. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

11. Оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання
РН07. Розробляти заходи з охорони праці при проведенні досліджень та у виробничій діяльності	опитування, виконання завдань на практичних заняттях, тестування
РН11. Застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін	опитування, виконання завдань на практичних заняттях, тестування

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	опитування	виконання завдань на практичних заняттях	тестування	
Міжнародні норми і законодавство України в галузі охорони праці. Система управління охороною праці в галузі	5	10	10	35
Основи безпечності виробничих процесів і виробничого обладнання	5	10		25
Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії	5	10		25
Основи пожежної безпеки	5	5		15
<i>*Коефіцієнт приведення балів</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	
Разом	20	70	10	100

Шкала та критерії оцінювання

опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	опрацьовані завдання самостійної роботи, надані відповіді на усі запитання, вони є достатньо аргументованими
4	опрацьовані завдання самостійної роботи, надані відповіді на переважну більшість запитань
3	опрацьовані завдання самостійної роботи, надані відповіді на більшість запитань, але є неточність у судженнях
2...0	не виконано завдання з самостійної роботи, не надано відповіді на питання, або наявні значні неточності (бали не нараховуються, необхідне повторне опрацювання теми)

Шкала та критерії оцінювання

виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Завдання виконано повністю, всі вимоги і критерії враховані. Робота виконана без помилок, демонструє глибоке розуміння матеріалу та високу якість виконання. Завдання виконано самостійно, без помітних запозичень або необхідності в значній допомозі викладача.
4	Завдання виконано з незначними недоліками, більшість вимог дотримано. Робота містить мінімальні неточності або помилки, які не впливають на загальний результат. Робота виконана в

	основному самостійно, хоча могла потребувати незначної допомоги.
3	Основні вимоги завдання виконано, але є кілька значних недоліків. Робота містить помітні помилки або неточності, що впливають на загальний результат. Завдання частково виконано з допомогою викладача або з використанням додаткових ресурсів.
2...0	Лише деякі частини завдання виконано, більшість вимог ігнорується. Робота містить критичні помилки, які роблять результат майже непридатним. <i>(бали не нараховуються, необхідне повторне виконання завдання)</i>

Шкала та критерії оцінювання тестування

Кількість балів	Критерії оцінювання
0 – 10	тест складається з 10 питань
1	вірна відповідь, знання теоретичного матеріалу
0	неправильна відповідь на запитання, недостатні знання теоретичного матеріалу

12 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: комп'ютер (ноутбук) – 1 шт.; пристрій мультимедійний (проектор) – 1 шт.; проекційний екран – 1 шт.

13 Політика навчальної дисципліни

- щодо термінів виконання та перескладання:

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати навчальні завдання у встановлені терміни, визначені графіком освітнього процесу та викладачем дисципліни. У разі поважних причин (хвороба, участь у заходах за підтримки університету, форс-мажор тощо) терміни виконання можуть бути індивідуально продовжені за погодженням із викладачем. Поточні завдання можуть бути повторно виконані / перескладені лише за умови попереднього отримання негативної або незадовільної оцінки, або невиконання завдання вчасно. Перескладання підсумкового контролю здійснюється згідно з графіком, затвердженим деканатом, у строки, передбачені для ліквідації академічної заборгованості, не більше двох разів.

- - щодо академічної доброчесності:

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності ПДАУ. Недопустимими є плагіат, списування, фальсифікація, фабрикація результатів, використання сторонньої допомоги під час контрольних заходів. У разі виявлення порушення результат оцінювання анулюється, а студент зобов'язаний пройти повторне оцінювання у встановленому порядку.

- - щодо відвідування занять:

Відвідування занять є обов'язковим. Пропущені заняття підлягають відпрацюванню у строки, погоджені з викладачем. Невиконання цього обов'язку може вплинути на допуск до підсумкового контролю.

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:

Результати навчання, набуті в неформальній або інформальній освіті (наприклад, онлайн-курси, стажування), можуть бути визнані університетом відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті». Для цього здобувач має подати підтверджувальні документи (сертифікати, протоколи, звіти тощо) та пройти оцінювання рівня засвоєння результатів навчання, якщо це необхідно.

- щодо оскарження результатів оцінювання:

Здобувач вищої освіти має право звернутися з апеляцією щодо результатів поточного або підсумкового оцінювання. Апеляція подається у письмовій формі на ім'я декана не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки. Розгляд здійснюється апеляційною комісією у триденний строк відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання ПДАУ. Рішення комісії є остаточним і не може призвести до зниження оцінки.

14 Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. О.Г.Левченко, О.І. Полукаров, В. В.Зацарний, Ю. О. Полукаров, О. В. Землянська Охорона праці та цивільний захист: підручник, Київ: Основа. 2019. 472 с.
2. ДБН А.3.2-2-2009 «Охорона праці та промислова безпека у будівництві».
3. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці».
4. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці».
5. ДСТУ 7239:2011 Система стандартів безпеки праці. Засоби індивідуального захисту. Загальні вимоги та класифікація.
6. ДСТУ Б В.2.5-82:2016 «Електробезпека в будівлях і спорудах».
7. ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва».
8. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затверджений постановою КМУ від 17.04.2019 № 337.
9. Филипчук В.Л., Шаталов О.С., Гапончук О.А Карпюк Р.М., Калда Г.С. Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві: навчальний посібник, Хмельницький, 2023. 337 с.
10. ДСТУ 2293-14. Охорона праці. Терміни та визначення основних понять. [Чинний від 2015-05-01]. Вид. офіц. Київ: Міненергорозвитку, 2015, 19 с.
11. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС. Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників.
12. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements. Системи менеджменту охорони праці – Вимоги.

Допоміжні

13. Коржика Б. М. і Іванова В.М. Охорона праці в будівництві: навч. посіб. Харків, Форт, 2010. 388 с.
14. Ярошевська В. М., Чабан В.Й. Охорона праці в будівельній галузі: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2005. 313 с.
15. Закон України «Про охорону праці» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2694-12> (дата звернення: 29.08.2025).
16. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1105-14> (дата звернення: 29.08.2025).
17. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/n0001641-08> (дата звернення: 29.08.2025).
18. Правила пожежної безпеки в Україні URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0252-15> (дата звернення: 29.08.2025).

Інформаційні ресурси

19. Закон України «Про охорону праці» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2694-12> (дата звернення: 29.08.2025).
20. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1105-14> (дата звернення: 29.08.2025).
21. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/n0001641-08> (дата звернення: 29.08.2025).
22. Правила пожежної безпеки в Україні URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0252-15> (дата звернення: 29.08.2025).
23. Сервіс документів будстандарт URL: <http://online.budstandart.com/ua/about.html> (дата звернення: 29.08.2025).

Приклади безкоштовних курсів:

- Перша домедична допомога в умовах війни
(https://courses.prometheus.org.ua/courses/coursev1:Prometheus+FAW+2022_T2/course/)
- Навчання з попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів
(https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/coursev1:UDA+PRE101+2022_T2/home)
- Оцінка шкоди довкіллю від російської агресії
(https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/coursev1:ANTS+EDA101+2023_T1/home)